

Abangoardia eta esklusiorik gabeko ezker berria helburu

Ander Rodriguez

Ander Santiago

Ander Rodriguez (Donostia, 1982) eta Ander Santiago (Gasteiz, 1969) Alternatiba eta Zutik alderdietako kideak dira hurrenez hurren. Arrasatearrak dira biak. Lehena, bertako udal zinegotzia. Biek gizarte mugimenduetan oinarritutako ezker berri baten alde dihardute.

MIKEL ASURMENDI
Argazkiak: Junkal Amores

2011KO UDAL ETA FORU hauteskundeak lehen mugarrria izan liteke ezkerreko indarrak biltzeko. Solaskideen ustez inkognitak argitzeko garaia da: “Kontua ezkerreko indarrak zertarako aurkezten diren ondo zehaztea da, ez da estrategia kontua, taktikoa baizik. Asmoa ez da sigla gehiago biltzea, modu naturalez batzea baizik”. Premisa hauek aintzat harturik abiatu dugu elkarriketa. Edonola ere, herriko instituzioetan lan egin beharraz harago edo honago, batez ere, ezkerrearen izaeraren eta bilakaeraren ardura dute biek ala biek.

Mintza gaitzen Alternatiba nahiz Zutik alderdien izaeraz eta egoeraz.

ANDER RODRIGUEZ: Alternatibaren izaera oker samar ulertu da batzuetan. Alternatiba ez da EBko zatiketa soila, EBko kide ginenok gutxiengoa gara-eta. Gure egoeraren diagnostika hauxe da: ekonomiak

kapitalismoaren krisia agertu digu, baita ezkerrena ere, ezkerre ez baita egoera eraldatzeko behar diren bitartekoak sortzeko gauza. Gabezia hau dela-eta hasi zen Alternatiba Eraikitzen prozesua gauzatzzen, Alternatiba izatera heldu dena. Gure ideia ez da Alternatiba helburu izatea, bitartekoa baizik. Alternatiba Euskal Herriko ezker erradikalen birplanteatzeko medioa da, klabe subiranistan eta gizartea eraldatzeko klabeen.

ANDER SANTIAGO: Gu, militante gehienok, trantsizio garaitik gatoz. Mugimendu sozialek ordea, orduan zuten indarra galdu dute. Zutik zahartuz joan da eta berritu beharra dauka. Zutik ez da soilik sortu zeneko LKI-EMK alderdiez elikatu, ez da diskurtso bakarrekoa izan, ideologia askoren ekarpena izan du. Nazio arazoak sortarazi digu kontribetsia gehien, Lizarra-Garaziko

porrotaren ostean arazo hori areagotu zen gure artean. Gure izatea, ezker osoaren bilakaerak baldintzaturik dago. Azken urteotan, Aralar, Alternatiba, Alderdi Antikapitalista proiektu berriak agertu dira. Ezkerrearen desantolaketa garaia dela dirudi, baina ez da guztiz horrela, ezkerre bere bidea argitu behar ari da. Euskal Herrian bereziki, indarrak berrantolatzen ari dira zer bait berria eskaintzeko.

Egizue ezkerrearen krisiaren diagnostika.

A. SANTIAGO: Ezkerrearen krisiaz jardutean oso euro-zentristak gara. Europatik eta eredu europarrak ari ohi gara. Joera hori neo-kolonialismo politiko moduko bat da. Alegia, hemen ezkerrearen krisia dago, baina ez Latinoamerikan: Bolivia, Ekua-dor eta Venezuelan ezkerre ez dago krisian, aitzitik, gizarte mugimenduak indartsuak dira eta pentsaezi-

nak ziren aldaketa sozialak gauzatzeko ari dira. Besterik da Europako ezkerrek jardutea.

A. RODRIGUEZ: Zehazpen egokia da. Ezkerreko krisiaz ari garenean, Europan kolapsatu den ezkerreko ereduaz ari gara. Ezkerrak ez du jakin sistemaren alternatiba sendo bat sortzen, areago, kasu askotan, boterearen oposizio formala izaten konformatu da, eta oposizio formala ere boterea sendotzen du. Ezkerre mugimendu sozialetatik aldentuz joan da. Orain berriz, erreakzioanetzen ari da bitarteko eta erakunde baliagarriak eraikitzeke. Izatez, erakundeak ez dira ezkerrearen helburu izan behar, guk erakundeak bitartekoak bezala ulertu behar ditugu gizarte transformatzeko. Frantzian (NPA), Alemanian (Die Linke), Portugalen (Bloco) edota Grezian ezker erradikala eraikitzeke saio serioak daude. XXI. mendean, ezkerreko indar berria sortzeko moduko kapital politiko

koa izatea baizik. Gizarte mugimenduen borroka xedea egungo sistemaren eredu gaitzetea da, eta eredu kapitalista gaitzetzeko borroka mota eta arlo –feminismoa edota ekologia– guztiak bateratu beharra ikusten dugu.

“Transformazio soziala ezin da instituzioen bidez gauzatu”

ANDER RODRIGUEZ

A. SANTIAGO: Ados. Halaber, Europako ekialdea eta mendebaldea bereizi beharra dago. Europako antzinako alderdi komunistaren eredu frakasatu da. Kapitalismoak berriz, oso tarte txikia utzi du erreformatzeko, krisi honen ostean are gutxiago. Sozial-demokraziaren bandera ongizatearen estatua da, aurpegi humanoagoa omen daukan kapitalismoa erreformatzea. Alabai-

sozialen murrizketak ekarri dituzte. Kupula sindikal handiek ohea egin diote neo-liberalismoari.

Arrasatearrak zarete. Zer ekarri nahi duzue euskal ezkerrearen gauzatzeko?

A. RODRIGUEZ: Arrasaten, esaterako, guk sinergia prozesu bat landu genuen, ez genuen ekimen elektoral amankomuna planteatu. Aurreko lau urteetan kaleko lana egin genuen, mobilizaziorako eta borrokarako lan komunak. Udal gobernuaren politiken alternatibak sorrazi genituen. Guk hauteskunde prozesuak ez ditugu estrategikotzat jotzen, taktikoak baizik, hauteskundeak zedarri bat dira beste zedarri batzuen artean. Instituzioetako lanak balio du bozgorailu bezala, baina transformazio soziala ezin da instituzioen bidez gauzatu. Gu ekimena bi modutara garatzen saiatzen gara: instituzioetan ordezkaritza baldin badaukagu beren muga hertsietan lanean dihardugu, baina aldi berean instituzio hauen eredu aldatzeko apustu egiten dugu.

A. SANTIAGO: Gure lana instituzioetan oso mugatua da, baina itunak naturalak izatea defendatu dugu, paktuak beheko militanteek gauzatzeko. Ez gara siglen metatzearen aldekoak, alderdiko zuzendaritzek hori aholkatzen dutelako. Udalgintzan ez badago ekintzako programa bat, ez da ezer berririk sortuko. Gainera, askotan, emaitza lortu nahi dugunaren kontrako izaten da. Guk Arrasaten Alternatibako kideekin egindako lana oso positibotzat jotzen dugu. Areago, ez bakarrik Arrasaten, Antzuola, Oñatin eta Bergaran –hemen zinegotzirik izan gabe ere– lan asko eta baikorra egiten ari gara. Etorkizunean koalizioari eustea espero dugu eta ezkerreko beste jendeekin jardutea.

“Kontua ezkerreko indarrak zertarako aurkezten diren ondo zehaztea da, ez da estrategia kontua, taktikoa baizik. Asmoa ez da sigla gehiago biltzea, modu naturalez batzea baizik”

eta sozialak badaude Europan. Ezkerrak mugimendu sozialetatik elikatu behar du, baina ez erabilpen manikeoak egiteko. Gure herrian, berbarako, mugimendu sozialaren artean akordio bat eman denean, berau instrumentalizatzeke joera izan da. Guk ez dugu ezker berria mugimenduen transmisio-uhala izatea nahi, berauek elkartzeko bitarte-

na, kapitalismoak sistema kolapsaturik ikusi duenean espazioa murriztu da. Ondorioz, sozialdemokraziari ez zaio erreformatzeko ezer geratu. Mintza gaitzen argi eta garbi: sozialdemokraziarik gabe neoliberalismoa ezinezkoa litzateke. Adibidez, Berlingo harresia erori zenetik, Europako alderdi sozialdemokratek eta laboristek eskubide

Euskal Herrian ezkerrearen krisiak badu al du berezitasun aipagarririk?

A. RODRIGUEZ: Euskal Herriko ezkerrearen krisia guk aipatu ditugun antzeko parametroetan ematen da, baina aldi berean, nazio aldagaia dago, elementu distortsionatzailea eskuin/ezker bitasunean. Euskal Herrian eraiki behar den ezkerre garbi izan behar du nola ekin nahi dion nazioaren gaiari. Ezker/eskuin

ardatza ondo aztertu behar da, eta aldi berean, nazioaren gaiari egokiro heldu. Zentzu horretan, ETA distortsio eragilea bihurtu da, ETA edota borroka armatuarekiko aldeko jarrera. ETArekin borroka armatuarekiko hartu behar den jarrera argiak altzairuzko hesi moduko bat altzaraziko du eta ezkerren konbergentzia prozesua indartzen lagunduko du.

"Mintza gaitzen argi eta garbi: sozialdemokraziarik gabe neoliberalismoa ezinezkoa litzateke"

ANDER SANTIAGO

A. SANTIAGO: ETA traba da ezker berria konfiguratzeko. ETak armak utziko balitu den-denok —ezker abertzaleak nahiz ezker erradikalenak— irabaziko genuke. Horrek ezkerreko mugimendu zibilari bidea ematen lagunduko lioke. Desobedientzia zibilean ondo oinarritua, borroka sozialak ondo sustatuz gero, euskal ezker indartuta aterate liteke.

Nola bizi duzue ezker abertzalean ematen ari den prozesua?

A. SANTIAGO: Gu aiduru gaude, ilusioz, ez dakigu nola bukatuko den, baina gatazka gainditzeko abiatzen diren prozesu guztiak oso positiboak dira. Ezker abertzaleak apustu ausarta egin du, baina ez dakigu ETA zein posiziotan dagoen. Dena dela ere, ezker abertzalearen baitan begi-bistako aldaketa eman da. Estatuak garatu dezakeen politika antiterroristan "erreparatu" gabe, aldaketarako apustu egin du. Nik espero dut mugimendu zibila garaile ateratzea eta parametro horietan Alternatiba eta Zutik-ekin bidean aurkitzea. Euskal ezkerren bilakabidean emango den eztabaidan lekua izatea espero dugu.

A. RODRIGUEZ: Bat nator Anderrekin. Egokiena da orain ezker abertzalearen prozesuan "ez sartzea". Prozesuak Euskal Herriko gatazka-ren parametroetan eragingo du, eta bistan da, ezkerren espazioa birdefinituko da. Birdefinitzio horretan Zutikek eta Alternatibak badute zer esana, asko gainera. Ezker sendo berri batek kultura politiko berri bat

behar du, iraganeko kultura politikoak baztertu behar ditugu. Euskal Herriko ezkerren baitan oso sartuta izan den abangoardismoa atzean utzi behar da, baita hainbat eskusio mota ere.

Zer ekar dezake historikoki ezker internazionalistak?

A. SANTIAGO: Badaude kapitalismoa erreformatzeko modua ikusten duten alderdi antiliberalak, sozialdemokrazia zenaren abarora. Badago proiektu iraultzailearen inguruan zabaltzen ari den diskurtso nagusi bat. Niri, hori entzunda, atzera goazela dirudit. Beste sektore batek dio: kapitalismoa ezin da erreformatu, suntsitu behar da.

Mugimendu altermundista dela medio kontsigna bat sartu zen ezkerrean oso barruraino: "Beste mundu bat posible da". Niretzat kontsigna hutsa da, areago, koldarra. Alegia, zein beste mundu nahi dugun esateko unea iritsi da. Ezkerri dagokio hori argitzea, bere betebeharra kapitalismoaren alternatibak eraikitzea da, "ez beste mundu bat posible da" esatea soilik.

A. RODRIGUEZ: Ez dezagun sozialismo produktibista bat egin, alegia. Ezkerrek eredu berri sozial eta ekonomikoa tradizio ekologistarekin nola uztartu behar duen planteatu dezala nahi dugu guk. Ekosozialismoaren birdefinitzioa landu behar du ezkerrek. Euskal Herriko ezkerren akatsetako bat ezkerren harreman internazionala nazioaren galbahe pean iragaztea izan da. Nik harremanak izan ditut nazio-gatazka bizi duten erakundeekin, eta ondo dago arloa lantzea, baina erreferenteak bilatu eta sareak hedatu behar ditugu munduan barrena. Ezkerren borroka ezin da Euskal Herriaren esparrura mugatu, borroka globala da, lokaletik globalera bide egin behar dugu ezkerreko beste indarrekin elkarlanean. ■

AQUARIUM

Carlos Blasco de Imaz Plaza, 1
20003 Donostia (Gipuzkoa)

Tel: 943 44 00 99

aquariumss@aquariumss.com
www.aquariumss.com

